

Petletnemu dečku rešile srne življenje. Nad Podkorenem pri Ratečah na Gorenjskem se je zgubil med sankanjem v gozdu petletni Matiček Toplak, sinko posestnika. Otroka so zaman iskali domači tri dni. Šele domači pes je privedel z lajanjem iskalce na pravo sled. V gostem grmičju ob robu gozda, oddaljenega od Toplakove domačije kakih pet kilometrov, so zapazili, da se je valed lajanja psa razbežalo krdelce srn. Koj nato so čuli iz grma jokanje in so našli oslabelega Matičeka, ki je ležal na suhem v majhni jami, nastlani s travo in smrekovimi iglicami. Fantek je pripovedoval, da so prišle v noči srne in so brez vsake bojazni polegale okrog njega, ga grele in obvarovale pred zmrznjenjem.

Smrtna konjska brca. Na Igu pri Ljubljani se je podal gospodar Jože Hitejc zjutraj v hlev, da nakrmi živino. Pri krmljenju ga je brcnil mlad konj tako močno v trebuh, da so ga prepeljali v resnem stanju v ljubljansko bolnišnico, kjer je poškodbi podlegel.

Tovorni avto smrtno poškodoval raznašalko časopisov. Na Jesenicah je tovorni avtomobil podrl in smrtnonevarno poškodoval 21 letno Poldiko Valand, katero so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer ji pa niso mogli pomagati in so jo prepeljali na dom na Jesenice, kjer je umrla.

Smrtno ponesrečil pri smučanju. 10 letnega Ivana Černeta iz Prežganja na Kranjskem je vrglo pri smučanju preko strmine. Zadel je z glavo ob drevo in se je tako poškodoval, da je umrl radi pretresa možganov v ljubljanski bolnišnici.

Vlak povozil predelavca. Med postajama Jarše in Groblje je povozil kamniški vlak Komarja iz Domžal, predelavca v tovarni, katerega so našli mrtvega sredi proge.

Na poledeneli poti se ubila. 46 letna vdova Ana Lukačeva s Krškega je padla na poledeneli poti tako nesrečno, da je umrla na posledicah pretresa možganov. Smrtno ponesrečena zapušča pet nepreskrbljenih otrok.

Zmrznil v snegu in mrazu. Turšič Alojz, posestnik v Ravni pri Leskovcu na Dolenjskem je plačal pri davčni upravi v Krškem dolg in se je vračal vinjen. Na poti je opešal, sedel v sneg, zaspal in zmrznil.

pomladi. Zanimivo je, da tudi med Culukafri ženske v splošnem delj živijo nego moški, kajti poleg tistih 667 moških stoletnikov, ki smo jih omenili, ima to pleme 765 stoletnih žensk. Istočasno pa je umrljivost otrok med zamorci velika, tako da se more uveljavljati le res zdrav zarod.

*

Vino iz morja

Danski parnik »Eje« se že dolgo ukvarja ob bregu severnega rtiča Jütlandije, kjer v razbitinah angleške vojne ladje »Crescente«, ki se je potopila leta 1808, stika za raznimi vrednost-

jih je bilo. Med njimi so bili kozaki, častniki, vojaki, civilisti. Stal sem na bregu in gledal, kako je plavala ta mrhovina. Bilo je na stotine trupel.

»Ti si to videl?« je vprašal vojak krvoločnih oči.

»Videl. In veruj mi, da je bil lep prizor. Razbite lobanje, trupla na pol zgorela, ali brez glave, rok, nog. Vse to je plavalo na ploščah in med ploščami, reka pa je prevzela dolžnost, da uničene sovražnike komunizma pokoplje na svojem dnu ali jih odnese v morje. A tudi na obali so bile priče našega junškega dela. Vsa drevesa so bila okrašena s trupli belih psov.«

»Ko bo prišlo do boja z onimi na oni strani reke — Romuni — bodo tudi po Dnjestru plavala trupla sovražnikov svetovne revolucije!« je pripomnil vojak s krvoločnimi očmi.

»Bodi brez skrbi,« se je hudobno zasmel vođa. »Ko bo napočil pravi čas, bo dovolj dela za naša kopja.«

»Kakor psom, jim bomo iztrgali srca!«

»Grizli jih bomo kakor naši tovariši na Jeniseju medvedja srca!« je dodal krohotaje vođa.

POZARI

Radi premočnega kurjenja je nastal v noči ogenj v prostorih trgovke Emilije Ruprechtove v Kamnici pri Mariboru. Gasilec je uspelo, da so ogenj zajezili in ga pogasili.

V Stari žagi pri Dolenjskih toplicah je vpepeli ogenj hišo, mlina in žago posestniku Jožetu Pešauerju. Gašenje je bilo otežkočeno, ker je bil potok Črmošnjica zamrznjen.

V hiši tovarnarja Viktorja Golla na Ojstrici pri Dravogradu je kolnil najemnik in so za to prišlo tako močno kurilo, da se je vžgal dimnik in je izbruhnil požar. Posrečilo se je rešiti le živino, vse drugo je zgorelo in znaša škoda 40.000 din.

V Srajni pri Podlehniku pod Ptujem je vpepeli ogenj gospodarsko poslopje posestnice Katarine Satler, ki je oškodovana za 5000 din. Požarna škoda je le delno krita z zavarovalnino.

V Gorici v Prekmurju je v zgodnjih večernih urah nenadoma začela goreti s senom napoljena šupa posestnice Sečko M. Čeprav so gasilci prihiteli takoj na pomoč, vendar poslopja niso mogli rešiti. Rešili so iz gorečih svinjakov le svinje. Svinjak je bil namreč prizidan šupi. Škoda, ki ni krita z zavarovalnino, znaša okrog 13.000 din.

Na Kumnu nad Sv. Lovrencem na Pohorju je zgorela v noči na zadnjo soboto lovška kočja z gospodarskim poslopjem, last mladega grofa Ivana Zabea. Stanovalci z grofom vred so si komaj oteli življenje. Vzrok požara je neznan.

V Smartnem na Pohorju je pogorelo gospodarsko poslopje posestniku Mirku Sernecu. S poslopjem vred je uničil ogenj tudi 7000 kg sena in 2500 kg slame, katero je imel shranjeno gostilničar Martin Jerman. Škoda znaša 25.000 din.

Desetletnico obstoja je obhajala mariborska gozdarska šola, ki je za naše gozdnate kraje ravno tolikega pomena, kakor Vinarska in sadjarska šola za vinograd, sadonosnik in polje.

70 letnica mariborske mestne plinarne. Zadnje dni je obhajala mariborska mestna plinarna 70 letnico. Leta 1870 je zgradila bavarska družba plinarniško poslopje. Plin so uporabljali za razsvetljavo do leta 1922, ko je zasvetila po Mariboru falska elektrika. Od tega leta uporablja Maribor plin za kuhanje, v industriji ter obrti.

Brezposelnost na Prevaljah. Zelo se je spremenilo zunanje lice Prevalj v zadnjih desetletjih. Nekdaj se je kadilo iz mogoč-

nih dimnikov »martinovk«, okrog njih je bilo živahno gibanje delavcev in voznikov. Danes pa ni nobenega dimnika in na njih mestih raste fižol ali pa so tam skladišča lesa. Leški premogovnik je pred dvema letoma prenehal z obratom in še danes do petdeset bivših rudarjev zaman išče zaposlitve. Tako ti s svojimi družinami še povečujejo bedo staroupokojencev, ki dobijo mesečno komaj malo nad 100 din podpore.

Sadna sušilnica bo zgrajena v Mariboru. Na občnem zboru podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva v Mariboru je bilo sklenjeno, da bo letos Sadjarsko in vrtnarsko društvo zgradilo skupno sadno sušilnico, ki bo važna pridobitev za na sadju bogato mariborsko okolico.

Slovesna otvoritev in blagoslovitev smučarske skakalnice. V Ribnici na Pohorju je bila zadnjo nedeljo slovesno blagoslovljena in otvorjena nova smučarska skakalnica.

Veliko veselje radi vrnjene torbe s 25.000 dinarji. Potnik iz Gornjega Medmurja je pozabil v vlaku Kotoriba—Maribor svojo torbo, v kateri je hranil 25.000 din. Pozabljeni potnik je pustil pri izstopu iz vlaka torbo v vagonu in se je spomnil nanjo šele tedaj, ko je vlak že odpeljal. Na telefonsko opozorilo so izsledili na naslednji postaji torbo nedotaknjeno v vagonu na klopi, kjer je bila pozabljena. Raztreseni potnik je bil od največjega veselja presečen, ko mu je železniška uprava vrnila torbo z vso vsebino.

Iz kavarne ukradel 1050 din. V kavarno »Astoria« v Mariboru se je pustil po policijski uri zapreti neznanec, ki je ukradel po dolgem stikanju po kavarni 1050 din in zginil.

Nepošten tovariš. Brezposelni delavec Stefan Kopač iz Mednega na Gorenjskem je prišel v Maribor, da bi si polskal zaposlitev. Prenočišče si je polskal v neki na pol dograjeni stavbi v Magdalenskem predmestju. V brezplačnem prenočišču mu je delal družbo tovariš, s katerim se je spoznal v Mariboru. Ko se je Kopač prebudil drugo jutro, je videl, da je prenočeval s tatom, kateri mu je odnesel obleko, čevlje ter 150 din, ga je pustil v hudem mrazu bosega ter v spodnji obleki.

Vlom v kmečko hišo. Na Spodnji Polskavi pri Pragerskem je bilo vlomljeno v hišo posestnika

»Ali sta slišala,« se je obrnil eden izmed vojakov k jetnikoma, »mi jemo srca belih sovražnikov boljševiške revolucije.«

»Srca teh dveh bi mi bila ogabna,« je dejal drug vojak.

Vsi vojaki so prasnili v smeh, nesrečna jetnika pa sta še bolj sklonila glave.

2.

Balta je pred revolucijo bila zelo bogata vas. V njej so stanovali ne samo ribiči, katerim je Dnjester dajal obilen plen, temveč tudi kmetje, ki so imeli velika žitna polja.

Pomanjkanja ni nikdo trpel. Ribiči so prodajali odvišne ribe, kmetje pa zrnje, katerega so imeli v izobilju. Baltske ribiče in kmete so poznali v vseh sosednjih trgih.

Danes Balta umira v nemoči in zapuščenosti. Na stenah nekaterih hiš se še dajo čitati zabrisani stari napisi, ki pričajo, da so tam stanovali ali mesarji, ali trgovci, ali obrtniki. Danes vsa vas proži sliko zapuščenosti, nereda, žalosti. Na mnogih hišah ni vrat, na mnogih ne...

Karla Ogrina. Neznani storilci so mu odnesli 1500 dinarjev gotovine ter še nekaj obleke in perila.

Starša odločila šestmesečnega otročiča. Orožniki v Hočah so obvestili državno tožilstvo v Mariboru, da sta naša zakonca Fideršek v Hotinji vasi v listnjaku v cunje zavitega šestmesečnega fantka z lističem, na katerem je bilo napisano: »Otrok je zakonski, star šest mesecev, rojen dne 11. junija 1939, ime mu je Milan. Oče je pri vojakih, mati je bolna na nogah in ker ga ne more odgojiti, ga izroča v dobre roke.« Na podlagi tega lističa je bilo kmalu dognano, da sta odločila otročiča zakonca Vinko in Marija Gorinšek, oba doma v Kobelju pri Ločah, za katerima pa manjka vsaka sled. Zakonca Fideršek sta najdenčka začasno obdržala.

Okradena šolska upraviteljica. Šolska upraviteljica Stefka Vrhnjak na Selah-Vrhnih pri Slovenjgradu je odšla na obisk k svoji sestri v Turisko vas. V stanovanju sta ostali postrežnica Marija Pečoler in njena prijateljica Pavla Hovnik iz Sel. V noči sta se splazila v šolo in stanovanje dva moška, ki sta odnesla 4000 din gotovine ter raznega blaga za 2000 din. Preiskava je dognala, da sta vlomilca večkrat predkaznovana: 28 letni Martin Slemenšek iz Prevalj in 37 letni Ivan Kep iz Belih vod pri Topolščici.

Nepošten vinčarski sin. V Vukovskem dolu v Jarenini imata skupno vinsko klet posestnika Jakob Vogrin in Vinko Vicman. V klet je hodil s ponarejenim kijučem vinčarjev sin, ki je obema odnesel za 4000 din vina. Ukradeno vino je sproti nadomeščal z vodo.

Brata med seboj. V mariborsko bolnišnico se je zatekel z zabodljajem v hrbet 28 letni Stanko Skledar iz Pečk pri Makolah, katerega je poškodovao lastni brat Alojzij.

Smrtonenevarna poškodba posestnika. 50 letnega vinčarja Franca Fuksa z Janežovskega vrha v župniji Sv. Urban pod Ptujem je zabodel neki posestnik z nožem v trebuh in ga je smrtonenevarno poškodovao.

Strel na sokolski veselici. Na sokolski veselici na Polzeli je streljal iz veselja s plašilno pištolo tovarniški delavec Matija Tamše. Nedolžni poki so tako vzpodbudili Antona Paveliča iz Celja, da je potegnil pravi samokres in oddal iz njega strel v strop. Kroglja je usula omet s stropa na goste, kateri so hoteli v upravičeni razburjenosti nepredvidne iztrgati orožje. Pri ruvanju je Pavelič obstrelil Franca Orešnika iz Polzele in Ferdinanda Skoka, učitelja iz Klenovnika pri Krškem. Nato je navallio vse na strelca, katerega so pošteno pretepli ter ga ranili na glavi.

Po ulicah se podijo blede, suhi, umazani otroci. Njihova obleka so same cunje. Tudi odrasli so zaviti v cunje. Svetle bluže, lepe čizme, nove kape so pridržane za tovariše boljševike, brezsrčne izkoriščevalce te bede. Tu in tam srečaš kako žensko, oblečeno v boljšo obleko. To so žene in hčere današnjih gospodarjev. Oni in one imajo okrogle, rdeče obraze in rejene trebuhe. Z njihovih lic odseva zdravje. Mnogi nosijo na njih rdeči pečat preobilnega uživanja alkohola.

Sredi vasi je hiša predsednika vaškega sovjeta. Tam je prej stanoval vaški starešina. S pročelja visi rdeča zastava s črnim srpom in kladivom.

Trije jezdec, z dolgimi kopji v rokah, so v diru jezдили skozi vas. Topot konjskih kopit je čudno odmeval med hišami, okrog katerih je vladala tihoča, kakor da žive duše ne bi bilo v njih.

Ljudje so se poskrili v hišah. Ali ti konjeniki, ki so tako naglo pridirjali, niso prinesli kake nove nesreče v vas? Ali bodo spet morali gledati, kako bodo oboroženi divjaki vdiral v hiše in premetavali vse, da bi našli kake skrite predmete, ki bi pričali zoper hišne gospodarje, katere bi potem lahko od-

Precejšnja tatvina drv. V gozdu pod Taborom je imel dr. Luckman iz Ljubljane za osem tisoč dinarjev drv. Drva je ukradel doktorju in jih prodal neki čevljarški pomočnik, ki je po odkritju tatvine zginil neznano kam.

Blodnje mladelega nepoštenjaka. »Slov. gospodar« je že poročal, kako je izročil pred božičnimi prazniki trgovec Cerar iz Litije 18 letnemu fantu 7000 din, da bi plačal zanj razne račune po Ljubljani. Fanta ni bilo več iz Ljubljane in trgovec je prijavil zadevo oblasti. Mladega nepoštenjaka je zalotil te dni na Zidanem mostu orožnik in so dobili pri njem še 2000 din. Izpovedal je, da se je s poneverjenim denarjem odpeljal najprej v Zagreb, nato v Beograd, od koder se je vrnil v Kranj. Iz Kranja se je odpravil v Skopje, od tam nazaj v Zagreb, kjer je prestopil v splitski brzdovlak. Iz Splita je bil namenjen v Maribor, a je padel že med vožnjo v Zidanem mostu orožniku v roke.

Žalostna posledica prepira. Na Bregu v Ljubljani je oddal 29 letni trgovski nameščenec Oskar Klier na svojo spremljevalko 18 letno frizersko pomočnico Majdo Brecljnikovo v prepiru več strelav, kateri so zadeli frizerko v ramo, da se je

zgrudila. Obstreljeni je priskočil na pomoč finančar, ki je hotel strelcu izvit samokres. Klier pa je pobegnil in so našli drugo jutro za tem njegovo truplo na železniškem tiru razmesarjeno od lokomotive.

Obsojen radi uboja. Na Kristan vrhu pri St. Petru na Medvedovem selu je 28. novembra 1939 49 letni posastnik Jurij Drozg v hlevu med prepirom udaril po glavi z železno grablico 73 letnega Petra Trnčaka, ki je umrl na posledicah udarca v oceljski bolnišnici. Celjsko sodišče je obsodilo v minilem tednu Drozga na tri leta težke ječe in povračilo 2340 din za pogrebne stroške.

Obsodba radi hude telesne poškodbe. Na okrožnem sodišču v Celju se je zagovarjal zadnje dni 24 letni zidar Friderik Gamper od Sv. Miklavža v župniji Šmarje pri Jelsah, ker je 28. novembra 1939 v Korpulah pri Šmarju v prepiru zagnal kamen Francu Jeclu. Kamen je zadal Jecla v glavo, mu prekal levo tementično kost in ga tako poškodovao, da je zgubil dar govora. Gamper je bil obsojen radi hude telesne poškodbe na leto dni strogega zapora.

Izredno ostra zima

Od leta 1929 ni stiskala Evrope tako ostra zima kakor letos. Letošnji mraz je tudi trdovraten in nikdo ne prerokuje, kdaj bo pojenjal.

Silen val zime je zajel vso našo državo, zlasti pa Beograd in kraje južno od njega. Znani mrzli veter košava, kateri pribrije po Donavi, je bil v minulem tednu tako neznosen, da je prosvetno ministrstvo ustavilo za nekaj dni šolski pouk po vseh beograjskih šolah in v ostalih krajih, kjer besni košava.

Po južni Srbiji so imeli poleg mraza tako hude snežne meteže, kakršnih ne pomnijo najstarejši ljudje.

Zima v naši državi znatno ovira želez-

niški promet in so ga morali po nekaterih progah celo ustaviti.

Mnogo krajev po Bosni je ogroženih radi zime od krdel izstradanih volkov. Od Zagreba naprej se je gibal pretekli teden mraz od 20 do 25 in celo 30 stopinj pod ničlo.

Zima je obiskala letos celo Italijo. V Rimu je padla temperatura pod ničlo. Po italijanskem pogorju Apeninov so imeli silen sneg ter dež. Po Julijski krajini je dosegla burja brzino preko 100 km na uro. V Trstu je kazal toplomer sedem stopinj pod ničlo.

V Nemčiji je vladal tako hud mraz, da so morali znatno skrajšati železniški promet. Vse plovne reke so zamrzile. Ponekod je nastalo nevarno pomanjkanje premoga, ker ga v mesta 35% dovajajo po rekah.

Na Bolgarskem so imeli minuli teden do 35 stopinj pod ničlo in je bil ves promet med Bolgarijo ter Romunijo preko Donave onemogočen.

Po Črnem morju so besneli pri neznosno hudem mrazu strahoviti viharji in so do

Boleče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju, z uporabo naravne »Franz-Josefove« grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zavziva in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Reg. po min. soc. pol. in zdr. Sbr. 15.495.25. V. 35

vedli s seboj na prisilno delo ali v zapore? Ali pa prihajajo zato, ker se bo začela mlačva in bodo kakor običajno vojaki obkolili vas, da si ljudje ne bi pridržali žita.

Jezdci so bili ponosni, ko so videli prazno ulico. Vedeli so, da so se ljudje poskrili pred njimi in njih je veselila zavest, da so vzbujali v ljudeh strah. Vsak izmed njih je imel samo nejasen pojem o komunizmu, sovjetizmu in svetovni revoluciji. Vse njihovo teženje je šlo samo za tem, da bi strahovali in mučili ljudi, ki so jih proglasili za sovražnike ruske sovjetske republike.

Konjeniki so se ustavili pred hišo vaškega sovjeta.

Vaški sovjet je tvorilo deset ljudi, ki so bili člani komunistične stranke. Vsi so bili znani revolucionarji, ljudje, ki jih je boljševiški prevrat rešil vešal. Sovjet je imel vso oblast v svojih rokah: upravo vasi, nadzor kolhoza (poljedelske zadruga), katerega je izročena vsa zemlja, ki je nekdanj bila last bogatih gospodarjev. Najuglednejši med vsemi gospodarji je bil Aleksej Andrejev.

ml. Razbitine leže v globini kakih 10 metrov, zato se je danski parnik s takim veseljem lotil brakanja (izpraznjevanja), ker dviganje ni bogve kako težavno. Njegovi potapljači so spravili na vrh še ves mogoči drobiž: star angleški denar, apovske krogle, puške, voš sodov, 131 let stare španino. Neprestano se spuščajo v trup, kjer preiščejo vse kote. Pred nedavnim pa so iz razbitin dvignili celo zaboj, v katerem je bilo — 16 steklenic vina. Lastnik danskega parnika je vino pokusil in je dejal, da je popolnoma pitno.

(Dalje sledi)